

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський фаховий коледж будівництва,
архітектури та дизайну

ЗАТВЕРДЖЕНО :

наказ директора

О.Мальченко

від 16.02.2023р № 35/1

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 01-03
при роботі на токарному верстаті
по металу

Інструкція з охорони праці № 01-03
при роботі на токарному верстаті по металу

1. Загальні вимоги охорони праці

1.1. Ця інструкція з охорони праці при роботі на токарному верстаті по металу використовується для забезпечення безпечного виконання робіт на токарному верстаті по металу та попередження випадків травмування здобувачів освіти (далі-студенти) у навчальній майстерні закладу освіти (далі-коледж).

1.2. До роботи на токарному верстаті під керівництвом майстра виробничого навчання допускаються студенти, які вивчили *інструкцію з охорони праці та техніки безпеки при роботі на токарному верстаті по металу*, пройшли інструктаж з охорони праці та безпечних методів роботи і не мають протипоказань за станом здоров'я. Проведення інструктажу з охорони праці оформляється в журналі реєстрації інструктажів для студентів.

1.3. Студенти в навчальній майстерні повинні дотримуватися правил поведінки, охорони праці і безпеки життєдіяльності, розкладу навчальних занять.

1.4. У робочій зоні можливий вплив на студентів наступних небезпечних факторів:

- травмування очей стружкою при обробці металів, при роботі без захисних окулярів;
- травмування при поганому закріпленні деталі, різця, при відсутності захисного екрана;
- ураження електричним струмом при несправності електрообладнання верстата і заземлення корпусу;
- висока температура поверхні оброблюваних деталей та різця;
- підвищений рівень вібрації;
- недостатня освітленість робочої зони, наявність прямого та відбитого відблиску.

1.5. Нещасні випадки під час роботи на токарному верстаті можуть статися в разі:

- відсутності або несправності засобів захисту;
- слабкому кріпленні деталі, різця;
- несправності електрообладнання, зокрема - заземлення, занулення;
- безладу на робочому місці.

1.6. При роботі на токарному верстаті по металу використовується спецодяг: халат, фартух з наруківниками, захисні окуляри. На підлозі біля верстата повинна бути дерев'яна решітка з діелектричним гумовим килимком.

1.7. Студенти в навчальній майстерні повинні дотримуватися правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння, медичної аптечки.

1.8. При нещасному випадку потерпілий або очевидець нещасного випадку зобов'язаний негайно повідомити майстра виробничого навчання, який у свою чергу повідомляє про це директора коледжу (за його відсутності - іншій посадовій особі).

1.9. Студенти у навчальній майстерні повинні дотримуватися порядку виконання роботи, правил особистої гігієни, утримувати в чистоті своє робоче місце, виконувати на токарному верстаті по металу тільки ту роботу, яку доручив безпосередньо майстер виробничого навчання.

1.10. Про всі помічені несправності токарного верстата по металу, обладнання та пристроїв необхідно негайно повідомити майстра виробничого навчання.

1.11. Студенти, що допустили невиконання або порушення цієї інструкції з охорони праці та техніки безпеки для студентів при роботі на токарному верстаті по металу, притягуються до відповідальності згідно зі Статутом коледжу, а з усіма іншими проводиться позаплановий інструктаж з охорони праці.

2. Вимоги охорони праці перед початком роботи

2.1. Акуратно надіти спецодяг і застібнути всі гудзики, сховати волосся під головний убір.

2.2. При виконанні вперше робіт на токарному верстаті по металу, студент повинен пройти інструктаж з охорони праці у майстра виробничого навчання.

2.3. Перевірити наявність, стан і надійність захисного огороження.

2.4. Перевірити надійність з'єднання захисного заземлення (занулення) з корпусом токарного верстата по металу.

2.5. Розташувати заготовки та інструменти в певному порядку на приставний тумбочці або спеціальному пристосуванні, прибрати все зайве.

2.6. Візуально оглянути обладнання токарного верстата по металу, інструмент, визначити їх справність і готовність до використання.

2.7. Робоче місце має бути чистим і добре освітленим, проходи та місце біля токарного верстата по металу - вільні. 2.8. Перевірити справність пристроїв кріплення деталі та різця, а також відсутність тріщин.

2.9. Надійно закріпити різець та деталь, яку обробляєте, витягніть ключ з патрона і покладіть на встановлене місце.

2.10. Надіньте захисні окуляри.

2.11. Перевірити роботу токарного верстата по металу на холостому ходу та справність пускової коробки шляхом включення і виключення.

2.12. При виявленні несправності повідомте майстра виробничого навчання та без його вказівки до роботи не приступайте.

3. Вимоги охорони праці під час роботи

3.1. Забезпечте правильну установку деталі та міцність кріплення, при необхідності виконайте очистку кріпильних поверхонь.

3.2. Оброблювану деталь міцно і жорстко закріпіть.

3.3. Плавню підводьте різець до деталі, яку обробляєте, не допускайте збільшення перерізу стружки.

3.4. Користуйтеся тільки справним різцем, якщо ріжучі кромки затуплені або викришилися, необхідно повідомити майстра виробничого навчання та замінити різець.

3.5. Щоб уникнути травми у процесі роботи на токарному верстаті забороняється:

- нахилити голову близько до різця або патрону з рухомою деталлю;
- спиратися ліктем, класти лікті на верстат, дозволяти це робити іншим учням;

- проводити роботу на токарному верстаті по металу в рукавицях або рукавичках, а також із забинтованими пальцями;
- передавати, кидати або приймати предмети або інструменти через обертові частини токарного верстата по металу;
- під час роботи верстата відкривати і знімати захисні огороження та запобіжні пристрої;
- класти на токарний верстат по металу деталі та інструмент;
- вимірювати деталі, які обробляєте, охолоджувати різець, чистити та прибирати стружку з верстата до повної його зупинки;
- перевіряти рукою чистоту поверхні оброблюваної деталі при працюючому верстаті;
- зупиняти токарний верстат по металу, виконуючи гальмування патрона руками;
- підтримувати або ловити рукою відрізану деталь;
- видаляти металеву стружку і пил;
- охолоджувати ріжучий інструмент або деталь, що обробляється, за допомогою мокрої ганчірки;
- відходити від верстата, не переконавшись у його повній зупинці та відключенні.

3.6. Перш ніж виїняти деталь з патрона або притискного пристрою, потрібно зупинити верстат, для чого відвести різак токарного верстата по металу від оброблюваної деталі на безпечну відстань і вимкнути обертання.

3.7. При виникненні вібрації зупинити токарний верстат по металу. Перевірити кріплення різця й заготовки, повідомити майстра виробничого навчання і під його керівництвом вжити заходів щодо усунення вібрації.

3.8. При виконанні роботи на токарному верстаті по металу виконуйте вимоги цієї інструкції з охорони праці.

4. Вимоги охорони праці після закінчення роботи

- 4.1. Відвести різець від оброблюваної заготовки та вимкнути верстат.
- 4.2. Акуратно прибрати стружку і металевий пил з верстата за допомогою щітки. Забороняється здувати стружку ротом або змити її руками.
- 4.3. Очистити та акуратно скласти заготовки та інструмент у відведене місце.
- 4.4. Привести в порядок своє робоче місце, засоби індивідуального захисту.
- 4.5. Повідомити про всі несправності та недоліки, виявлені під час роботи токарного верстата по металу, вчителю технології.
- 4.6. Зняти спецодяг, захисні окуляри та ретельно вимити руки з милом.
- 4.7. Виходьте з навчальної майстерні тільки з дозволу майстра виробничого навчання.

5. Вимоги охорони праці в аварійних ситуаціях

- 5.1. При раптовому відключенні електрики негайно вимкніть пускову кнопку.
- 5.2. При виникненні несправності в роботі токарного верстата по металу, поломки різця, несправності заземлення корпусу, припинити роботу, відвести різець від обертової деталі, вимкнути верстат і повідомити про це майстра виробничого навчання. Без дозволу вчителя до роботи не приступати.

5.3. При загорянні електроустаткування токарного верстата негайно вимкнути його, повідомити майстра виробничого навчання та приступити до гасіння осередку загоряння вуглекислотним, порошковим вогнегасником або піском.

5.4. У разі виникнення аварійної ситуації, небезпеки для свого здоров'я чи здоров'я інших студентів, відключити токарний верстат по металу, покинути небезпечну зону та сповістити про небезпеку майстра виробничого навчання.

5.5. При отриманні учням травми повідомити про це майстра виробничого навчання. Педагог в свою чергу надає першу долікарську допомогу потерпілому, відправляє учня до медичного пункту школи та повідомляє про те, що трапилося адміністрації навчального закладу.

Інструкцію розробив

Майстри виробничого навчання
Савчук

А. Іванович., Б.

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці
Голова профспілки
Завідуючий майстернями

Є. Корчова
Ю. Лонська
І. Сандул